



RAŠIRENE ILI SKLOPLJENE RUKE UZ POZDRAV PRIJE EVANĐELJA

Liturgijski propisi koji ravnaju kretnjama i stavovima tijela za vrijeme odvijanja bogoslužja nisu jednake važnosti, ali svi takvi propisi imaju istu svrhu: omogućiti kršćanskoj zajednici da što skladnije i dostojanstvenije obavlja bogoslužje. A skladno odvijanje liturgijskih kretnja i stavova tijela za vrijeme bogoslužja izražava i pojačava zajedničku pažnju i duhovne osjećaje sudionika u bogoslužju. Liturgijski propisi služe upravo toj svrsi.

Redovito značenje ovoga znaka

Liturgijski propis o držanju ruku navjestitelja evanđelja kao liturgijska kretnja koja prati "pozdrav" prije naviještanja Evanđelja ne spada u neke osobito važne propise, ali nije na odmet da se i na njega upozori. Skoro redovita je praksa po našim crkvama da pozdrav izražen riječima "Gospodin s vama" prije početka naviještanja Evanđelja na misi navjestitelj poprati kretnjom širenja i sklapanja ruku. Da li je ta praksa u skladu s liturgijskim smjernicama, koje je značenje usklika "Gospodin s vama" prije početka naviještanja evanđeoskog odlomka i kako bi trebalo konkretno postupati? Ovdje se radi o jednom praktičnom pitanju, ali svaka praksa mora biti utemeljena u teološkom poimanju koje je dobilo svoj konkretni izražaj u liturgijskom zakonodavstvu. Zbog toga najprije nekoliko teoretskih postavka koje služe kao temelj i okvir odgovarajućem liturgijskom propisu.

U svakodnevnoj uporabi

Raširene su ruke kao liturgijska simbolička kretnja preuzete iz svakodnevnoga života a u kršćanskom su bogoslužju najčešće tijesno vezane uz uzdignute ruke pa zajedno označavaju i prate molitvu Bogu upravljene po Kristu koji je "raširio ruke" na križu za nas. U svakodnevnoj životnoj praksi raširene su ruke znak otvorenosti srca i radosne spremnosti zagrliti onoga kome je pozdrav upravljen. Zbog toga je širenje ruku u kršćanskom bogoslužju redovita kretnja koja prati predsjedateljeve liturgijske pozdrave zajednici.

Iznimno značenje znaka

U tom kontekstu neobično djeluje propis "Biskupijskog ceremonijala" (br.74) koji propisuje da "đakon, stojeći na ambonu okrenut prema narodu, pošto sklopljenih ruku pozdravi narod, palcem desne ruke znakom križa znamenuje knjigu na početku evanđeoskog odlomka što će ga čitati, zatim znamenuje samoga sebe ... pokadi knjigu ... Tada pročita evanđeoski odlomak do kraja".

Propis jasno sugerira da usklik "Gospodin s vama" prije naviještanja evanđeoskog odlomka nije pozdrav u pravom smislu te riječi niti je upotrijebljen u istom značenju kao na drugim mjestima u misnom bogoslužju. Ovdje je usklik "Gospodin s vama" upotrijebljen u svrhu uspostavljanja kontakta s vjernicima koji će slušati evanđeoski navještaj i kao upozorenje da slijedi nešto iznimno važno. Širenje bi ruku, kao popratna liturgijska kretnja, sugeriralo "obični" pozdrav i više odvrćalo nego svraćalo pozornost na ono što slijedi. Više bi odnemagalo nego pomagalo uspostavljanju kontakta. Zbog toga je učinjena mala iznimka koja djeluje kao posebnost. I to bi trebalo poštivati u praksi.

Kao sažetak svega rečenoga donosimo zaključak koji donosi službena liturgijska knjiga "Biskupijski ceremonijal" broj 74: Poklik "Gospodin s vama", što ga zajednici upravlja đakon ili svećenik prije početka naviještanja evanđeoskog odlomka na misi, navjestitelj prati sklopljenim a ne raširenim rukama.